

ÖRÖKMÉGSÉS

A BAJSAI RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG TÁJÉKOZTATÓJA
• IV. évf., 1. (9.) szám • 2006. húsvét

Allelúja, örvendezzünk, Krisztus Jézus föltámadt!

A kereszténység legnagyobb ünnepe, Jézus feltámadásának emléknapja latinul pascha, héberül pászah. A magyar húsvét szó egyrészt a húshagyó keddtől tartó hústilalom végére utal, másrészt arra, hogy Krisztus feltámadása után felvette újra a testet (húst), harmadrészt utal a húsvéti szentáldozásra, amellyel a keresztény hívő teljesíti Jézus felhívását „vegyétek ez az én testem”:

Az Ószövetségi pászka ünnep a zsidók egyiptomi fogságból való szabadulásának emléknapja. Jézus ezen a napon ülte az utolsó vacsorát tanítványaival (1Kor 12,14), és a keresztények számára ő maga lett a húsvéti bárány (1Kor 5,7). A keresztények húsvétját a zsidó pászkához az köti, hogy Jézus közvetlenül a zsidó ünnep előtt Pontius Pilátus ítélete nyomán keresztre feszítették és meghalt. Erre emlékezünk nagypénteken, és vasárnap hajnalban feltámadt, ezt ünnepeljük húsvét vasárnap. A keresztények húsvéti hitét, a hitvallás fejezi ki legtömörebben: „harmadnapon halottaiból feltámadt”. Ez két dolgot jelent számunkra egyrészt az ellenőrizhető húsvéti beszámolóik igazságát (1Kor 15,1-11 vö. Mk 16,1-8 Mt 28, Lk 24, Jn 20,1f), mely a tanítványok tapasztalataira épül. Másrészt Krisztus feltámadása a mi föltámadásunk bizonyítéka is, mert benne megjelent az új teremtmény (2Kor 5).

A zsidók húsvétot Niszán 14-15. napján ünnepelték, mely nap a hét bármely napjára eshetett, a holdévre épülő naptár szerint. A keresztények átvették ezt a szokást, bár egyébként szoláris naptárt használtak. Az ószövetségi ünnepet azonban új értelemben ünnepelték (1Kor 5,7-8), a kovásztalan kenyér a tisztaság, a Vörös tengeren való átkelés a keresztesítés szimbóluma lett, és a húsvéti bárány a keresztények számára Krisztus lett. A II. században Alexandria, Jeruzsálem és Róma egyházai a Niszán 14. nap utáni vasárnapon ünnepelték a Húsvétot, amely gyakorlat egyre inkább terjedt. 325-ben a niceai zsinat elő is írta a húsvét vasárnapi ünnepségét a tavaszi napéjegyenlőséget követő első holdtölte utáni vasárnapra téve az ünnepet.

A IV. századig egyetlen liturgia fogta össze az ünnepet, amely éjszaka kezdődött és hajnalban az ún. vigiliai misével zárult. A IV-VI. századig gyakorlat volt, hogy ezen az éjszakán keresztelték meg az újonnan egyházba lépő tagokat. A IV. századtól ismeretes a fény rítus kapcsolódása a húsvéti szertartáshoz egyiptomi hatásként. A VI-XVI. századi korszakban megrövidült Európában a szertartás, és a feltámadás ünnepsége szombat későeste lett, vagy éjjel

Hegyellai Imre rajza

előtt befejezték a liturgiát. Nagy Szent Gergely pápa (590-604) a korai vigiliai mise mellett még egy újabbat is előírt. A IX. században a szertartás a déli órákban kezdődött és a mise délután 3 körül ért véget. A XIV. században már délelőtt is lehetett a vigilia misét mondani. 1570-ben a Trienti zsinat misekönyve ezt a szokást szentesítette. Az Alpoktól északra a mezőgazdasági munkák miatt megrövidítették a húsvéti hét ünneplését három napra. 1955-ben nagycsütörtökön a szertartásoknak 17-20 óra között kellett történnie, nagypénteken 15-18 óra között tartották a liturgiát, nagyszombat éjfélkor kezdték a szertartást.

Húsvét vigíliájának szertartása rendhagyó, kezdődik a húsvéti fény megáldásával, folytatódik az Exultet, a húsvéti örömeinek eléneklésével. Majd a sötét templomban ószövetségi olvasmányok hangzanak el az üdvösségtörténet legfontosabb eseményeiről, az evangélium olvasásakor gyújtanak világosságot és szólal meg az orgona és kezdődik az ünnepélyes szentmise. Ebben a misében történik a keresztség szentelése is, és a jelenlévő katekumeneket ezzel keresztelek meg a mise alatt. A mise végén a föltámadási körmenet az oltáriszentséggel zárja az ünnepet.

Jézus feltámadt! Jézussal együtt mi is feltámadunk! Életünk tehát nem fejeződik be a földi és a testi, vagyis a biológiai halállal, hanem átalakul, folytatódik. Az apostoloknak Jézus feltámadása olyan erős hitet hozott, amelyért halni is képesek voltak. Jézus feltámadása adjon nekünk is szilárd hitet!

Minden kedves hívőnek kegyelemteljes húsvéti ünnepeket kívánok!

Tóth József plébános

A húsvéti gyertya és a tömjén

Minden templomban találunk egy nagy méretű, rendszerint művészi kivitelű gyertyatartót, amelyen a díszes húsvéti gyertyát tartják. A nagyszombati szertartás keretében a templom kapujánál a tűz megszentelése után a pap kereszt alakban öt tömjéncsomót szúr a gyertya törzsébe, majd az alfa és az omega jelét, és az évszámot írja rá. Ezután a megszentelt tűzzel meggyújtja a gyertyát, és a következő szavakat mondja: „A dicsőségesen feltámadt Krisztus világossága oszlassa szét szívünk és elménk homályát.” A gyertyát ezután körmenetben viszik be a templomba, miközben a pap háromszor megállva énekl: „Krisztus világossága”. A gyertyát a szentélybe érve az oltár közelében helyezik el, majd a pap elénekl a Húsvéti Örömeiket, az Exultet. A húsvéti időben minden szentmisén, egész évben pedig minden keresztekor meggyújtják a húsvéti gyertyát. Pünkösdig az oltár közelében marad a gyertya, majd az év többi részében a keresztlőkútnál találkozunk vele. A húsvéti gyertya minden korban a feltámadt Üdvözítőt jelképezte, aki a megváltás művével az emberiséget kivezette a bűn rabságából, amint a választott a tűzoszlop vezette ki egyiptomi fogságából. A tömjén a tömjénfa mézgás, illatos gyantája (angyalok könnye), amelyet már az ókorban kereskedők szállítottak Délnyugat-Arábiából (Sába) a római birodalomba, és meglehetősen drága illatszernek számított, ezért a gazdagságot is jelentette. Használatával a liturgiában azt jelezzük, hogy minden gazdagságunkat az Istennek ajánljuk, de szimbolikus kifejezése a szentek imáinak is-amint a tömjén füstje felfelé száll, úgy száll a mi imánk is Isten trónusa felé. Az

eucharisztia, az oltár és az evangéliumoskönyv megfüstölése (incenzálás) tehát Krisztus imáadását jelenti, a pap és a hívek incenzálása pedig a tiszteletet fejezi ki.

Bán Aladár: Föltámadásra

Megreszket a szívemnek minden húrja
Dicső nevedre, szent föltámadás!
S a hideg márványkőre leborulva
Elfogja lelkem túlvilági láz.
Élek tehát örökre testben is, bár
Reám szakad a síri hant röge,
Ábrándjaimnak teljesülte még vár,
Fölebred még szívem költészete.

Nagy Isten-ember, fölkeltél a sírból,
El nem földött kölagnak terhe sem.
Fölebredél, és drága tested ímhol
Oltárainkon ismét megjelen.
Érezzük újra vértanú szívédnek
Teljes hevét, gyógyító melegét,
Csodás igéd biztatón rebegnek
Elosztván a kétség éjjelét.

Óh, fölkelünk hát sírunk mély üreből
Gyógyult tagokkal, mindig boldogan;
Reményeink vára is fölépül
Mit el nem értünk, akkor megfogam.
Akit szerettünk s elvesztünk a földön,
Ismét karunkba zárjuk édesen,
És boldognak látjuk mindörökkön,
Kik koldusok valának idelenn.

Zengjen tehát a víg örömdal árja,
Röpüljön égbe tömjénfüst közt,
A nagy világon által hadd kiáltsa
Diadalunkat a halál fölött!
Boruljon a népeknek ezre földre,
Hozsanna szálljon minden ajkon át,
A gyöngye agg is ifjóként köszöntse
Az újulás magasztos hajnalát!

Loyolai Szent Ignác mondja

- Az élet keresztje riadó, amely fölébreszt a földi örömek és gondolatok mámorából s Istenhez hív.
- Nincs kellemesebb, mint Istent szeretni, de csak úgy, ha iránta való szeretetből sokat szenvedünk.
- Azok a legjobb szívek, melyek legtöbbet szenvednek.
- Ha Isten megengedi, hogy sokat szenvedj, azt annak jeléül vedd, hogy nagy szentté akar tenni.
- Isten szolgálatán kívül ne legyen más gondunk. Bízunk rá a rólunk való gondoskodást! Bármilyen bajaink vannak, ha mindjárt a végső szükségben vagyunk is, Istennek rajtunk segítenie nem nehéz. Ha valódi bizalmunk van, éppen akkor számíthatunk leginkább Istenre, mikor minden hiányzik, és minden ellenünk van.

Szent József ünnepén

A természet rendje, hogy ha zavarokkal is, de működjön, saját törvényszerűsége szerint. Valaki végtelen szeretetével gondoskodik az ember világáról. Ezt nem lehet nem észrevenni. Észrevettük az ébredő természetet, a márciust, a tavaszt. Ennek kapcsán pedig a húsvét gondolata merült fel bennünk, a legnagyobb keresztény ünnepé. Március melegséget hozott a szívünkbe. Szent József ünnepén is telve volt a templomunk. Plébánosunk, Tóth József atya ezen a napon ünnepelte névnapját. A szentmise keretében a hittanosok versekkel és virágcsokorral köszöntötték a lelkipásztort, és Isten áldását kérték rá. A hívek megatódva álltak, és fohászt mondtak érte csendesen. A Pasztorális Tanács, a Cecília énekkar tagjai a hitoktatóval és a kántorral a hittanteremben szerény ünnepséget rendeztek a névnapját ünneplő Józsi atya tiszteletére. Plébánosunk megköszönte az egész hívő közösség figyelmességét és hozzátette: „Jó közöttetek plébánosnak lenni!” Isten éltesse soká!

József-nap a gyerekekkel...

a Pasztorális Tanács tagjaival és az énekesekkel

Nagyböjti mozzanat

A nagyböjt húsvét ünnepére készít fel bennünket. Ez a bűnbánat, a lemondás, a jócselekedetek ideje, hiszen megtisztult lélekkel tudunk csak igazán örülni Krisztus feltámadásának. Hitünk mélységes titkainak átéléséhez a keresztúti ájtatosságok segítettek hozzá bennünket. Templomainkban immár hagyománnyá vált, hogy Feketevasárnap utáni pénteken a hittanosok „Nagyböjti mozzanat” cím alatt keresztúti ájtatosságot végeznek. Április 7-én ismét sor került erre. Elmélkedésükkel és énekükkel

megható pillanatokot szereztek. Büszkék vagyunk szorgalmas, áldozatkész hittanosainkra!

Jósvai Erzsébet

Figyelem!

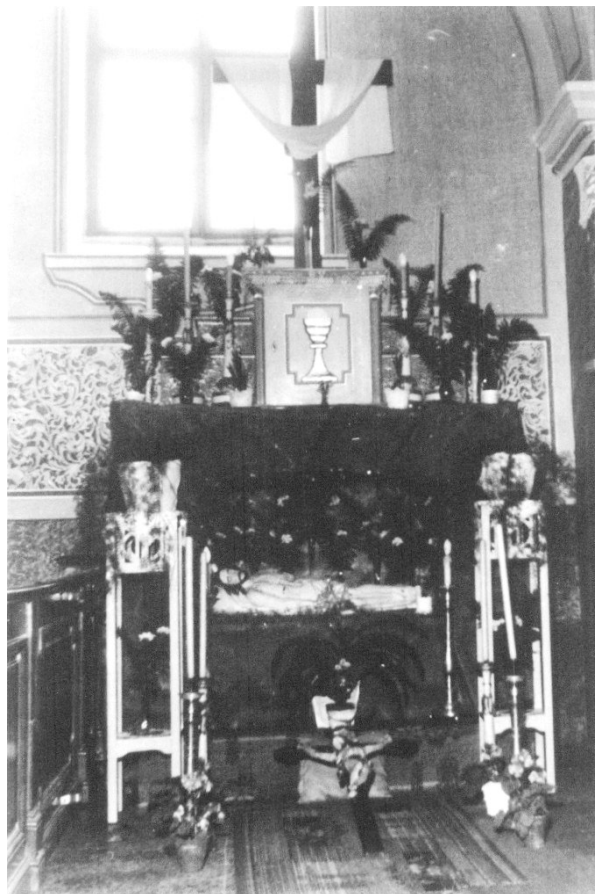
- Május 6-án 18 órakor a hittanteremben szülői értekezletet tartunk az elsőáldozók szülei részére.
- Május 21-én 8 órakor templomunkban elsőáldozás lesz. Az azt megelőző napon, május 20-án 10 órától az elsőáldozók és szüleik-hozzátartozóik gyóntatását végezzük.

*Köszönjük **Ozorák Borbála** helyi hívő és a topolyai **Foto Rind** anyagi támogatását. Nekik köszönhetően jelenhetett meg az Örökmécses húsvéti száma.*

**KEGYELEMTELJES HÚSVÉTI
ÜNNEPEKET KÍVÁNUNK
MINDEN BAJSAI POLGÁRNAK!**

**SVIM GRAĐANIMA BAJŠE ŽELIMO
SRETNE USKRŠNJE PRAZNIKE!**

**RADOSTNÉ A POŽEHNANÉ
VELKONOČNÉ SVIATKY
PRAJEME VŠETKÝM OBČANOM BAJŠE!**

ÖRÖKMÉCSÉS

Kizárólag a bajsai hívek belső használatára kiadja a Római Katolikus Plébániahivatal, Bajsa, Templomok tere (Trg Oslobođenja) 1. A lapot önkéntes adományokból tartjuk fenn, és kereskedelmi forgalomba nem kerül. Felelős szerkesztő: Tóth József plébános. Számítógépes előkészítés: Damján Zsolt és Plohl Edvin. Lektor: Damján Judit. Sokszorosította a topolyai FOTO RIND műterem. Példányszám: 400.